

LANGUAGE RICH EUROPE

MULTILINGUALISM FOR STABLE AND PROSPEROUS SOCIETIES

Síntesi dels *Resultats clau* preparada per F. Xavier Vila (Universitat de Barcelona) per a la presentació de LRE a Catalunya¹
(7/6/2012)

Les llengües a la documentació oficial i a les bases de dades oficials

- De legislació i de documents de política lingüística oficial sobre les llengües nacionals i regionals i minoritàries (R/M) n'hi ha a quasi tots els països/regions; sobre les llengües estrangeres, a la majoria de països/regions; i sobre les llengües immigrants, només en alguns (pocs) països/regions.
- La majoria de països/regions estan familiaritzats amb els mecanismes oficials de recopilació de dades lingüístiques i la majoria treballen amb tres tipus de llengües: nacionals, R/M i immigrants. Només 4 dels 24 països/regions no tenen cap mecanisme de recollida de dades.
- L'estatus *de facto* del català a Catalunya és comparable al d'una llengua nacional.
- Les llengües de signes tenen reconeixement oficial i/o són promogudes a quasi tots els països/regions. Les persones sordes sempre poden emprar la seva llengua de signes en interacció oficial amb les autoritats a la meitat dels països/regions analitzats.

Les llengües a l'educació infantil

- Durant l'educació infantil, 14 dels 24 països/regions analitzats forneixen suport addicional de llengua nacional a tots els infants a càrrec de l'estat. Els Països Baixos i Ucraïna són els que més temps hi dediquen.
- Hi ha oferta de llengua estrangera en aquest nivell a 7 països/regions (entre els quals, Catalunya i Espanya). Les llengües més ofertes són l'anglès, el francès i l'alemany.
- L'oferta de llengües immigrants no és gaire habitual en educació infantil.

¹ Elaborat sobre la base de Kutlay Yağmur, Guus Extra and Marlies Swinkels (2012) *Key findings*.

Les llengües en l'educació primària

- A l'educació primària, tots els països/regions llevat de 2 proporcionen suport addicional als nouvinguts per a l'aprenentatge de la llengua nacional. Catalunya ofereix un suport extra significatiu als nouvinguts, especialment en català (i occità aranès a la Val d'Aran).
- Tots els països/regions menys 1 incorporen l'ensenyament de llengua estrangera a primària. A Dinamarca i a Grècia se n'hi ensenyen dues d'obligatòries, mentre que 18 països/regions n'hi tenen només una. A Anglaterra, Irlanda del Nord i Escòcia les llengües estrangeres a primària són opcionals.
- A 12 dels països/regions analitzats s'hi ensenyen les llengües estrangeres des del primer any de primària, a 7 des de cicle mitjà, i als Països Baixos, Escòcia i Suïssa des de cicle superior..
- Les llengües estrangeres més ensenyades són l'anglès, el francès i l'alemany.
- L'*aprenentatge integrat de llengua i continguts* (AILC) no està gaire difós per a l'ensenyament de llengües estrangeres.
- El Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües (MECRL) no està gaire difós en l'aprenentatge de llengües estrangeres. En aquest nivell d'educació, els objectius per a llengües estrangeres solen ser l'A1 i l'A2.
- Només 5 països/regions diuen oferir llengües immigrants a primària: Àustria, Dinamarca, França, Espanya i Suïssa (al cantó de Zurich).
- Fora del cas de les llengües estrangeres, els mestres que ensenyen llengües a primària solen haver rebut preparació específica per fer-ho.
- Només Catalunya informa de l'existència de programes estructurats per a la mobilitat de professors de llengües.

Les llengües a l'educació secundària

- A 21 dels països/regions es forneix suport addicional per a l'aprenentatge de la llengua nacional en aquest nivell. Catalunya ofereix un suport extra significatiu als nouvinguts, especialment per a l'aprenentatge del català (i l'occità aranès a la Val d'Aran).
- Tots els països/regions ofereixen ensenyament de llengües estrangeres a tots els nivells de secundària, per bé que es detecten diferències considerables entre països/regions.
- Els objectius d'aprenentatge per a llengües estrangeres d'acord amb el MECRL estan molt més ben establerts a secundària que no pas a primària. Sembla que en aquest nivell educatiu hi ha un cert acord a cercar un nivell B2 per a la primera llengua estrangera i un de B1 per a la segona.
- 17 països/regions supervisen les habilitats adquirides sobre la base de tests nacionals/regionals o basats en cada escola.

- Pocs països/regions proporcionen ensenyament sistemàtic de llengües immigrants.
- Les llengües més ofertes són l'anglès, l'alemany i el francès. També hi ha oferta d'altres llengües europees com el castellà, l'italià i el rus.
- L'AILC és força difós en l'ensenyament de les llengües R/M, però molt menys en l'ensenyament de llengües estrangeres..
- El suport a la mobilitat del professorat està una mica més ben estructurat a secundària que no pas a primària.
- A la majoria de països, als professors de llengua estrangera se'ls demana que hagin assolit un cert nivell de competència lingüística. El C1 és el nivell més demanat.

Les llengües en la formació professional i a la universitat

Formació professional:

- Es van recollir dades noves/primàries directament de 69 centres de formació professional de les 67 ciutats participants. En aquests centres, les llengües nacionals hi estan ben recolzades: 30 institucions que oferien una àmplia varietat de programes de suport. Els centres de Catalunya ofereixen suport tant per al català com per al castellà.
- Seixanta-dues de les 69 institucions analitzades ofereixen llengües estrangeres, i n'hi ha 15 on se n'hi ensenyen més de quatre.
- Les llengües estrangeres més ensenyades són l'anglès, el francès, l'alemany, el castellà i el rus. L'oferta principal de llengües R/M es produeix en aquells països/regions on hi ha més d'una llengua oficial. En un cert nombre de centres de FP també s'hi ensenya l'àrab.

Universitats:

- Es van recollir dades noves/primàries de 65 universitats públiques/generals de tots els països/regions. Totes proporcionen ensenyament en la llengua nacional. A la majoria també s'hi poden usar d'altres llengües. A les universitats catalanes, el català hi és àmpliament utilitzat.
- L'anglès està esdevenint la segona llengua de moltes universitats europees i molts dels llibres de text s'estan escrivint en anglès.
- Un nombre molt alt d'universitats ofereixen cursos de llengües a estudiants de graus no lingüístics. Quasi la meitat de centres permeten triar entre més de quatre llengües.
- Les universitats europees donen suport econòmic a la mobilitat estudiantil, però només deu de les universitats estudiades fan obligatoris els programes de mobilitat entre els seus estudiants de graus lingüístics.

Les llengües als mitjans audiovisuals i a la premsa

- La majoria dels països/regions participants ofereixen ràdio i televisió en llengües altres que les nacionals.. A Catalunya, el castellà predomina a la TV mentre que català i castellà s'usen en percentatges similars a la ràdio. Catalunya emet en una gamma de llengües estrangeres, R/M i immigrants. Hongria i Itàlia emeten programes de ràdio en més de deu llengües.
- En termes generals, entre la premsa en llengües altres que les nacionals, els diaris en anglès són els més comuns, seguits per la premsa en alemany, en francès, en rus i en italià. També apareixen amb força els diaris en àrab i en turc. A Catalunya, a banda del castellà i el català, hi ha premsa en anglès, francès, alemany i altres llengües europees occidentals, sobretot per als turistes.
- D'interpretació en llengua de signes en esdeveniments importants només se'n troba en una minoria de països/regions.

Llengües en espais i serveis públics

- Es van analitzar 63 ciutats en total. Prop d'un terç tenen una estratègia institucional estable per promoure el multilingüisme, i la meitat diuen tenir una àmplia oferta de serveis multilingües. Les ciutats amb unes polítiques més desenvolupades d'acord amb les dades són Barcelona, Cracòvia, Londres, Milà i Viena.
- La màxima oferta multilingüe es troba, pel que fa a la comunicació oral, en els serveis turístics, d'immigració i integració, en els serveis legals; pel que fa a la comunicació escrita, als transports. Sovint també s'ofereixen serveis de salut en cert nombre de llengües. Els nivells més baixos de multilingüisme es troben als serveis culturals (teatre) i en els processos de debat i de presa de decisió polítics.
- Pel que fa a l'ús oral, 17 ciutats ofereixen els serveis esmentats en més de quatre llengües, mentre que unes altres 23 ho fan en 3-4 idiomes. Les ciutats que diuen emprar més llengües en serveis orals són Aberdeen, Barcelona, Belfast, Glasgow, Lugano, Madrid, Milà, València i Zurich. En les comunicacions escrites, en canvi, només 6 diuen tenir serveis en més de 4 llengües, mentre que 27 més en tenen en 3-4 idiomes.
- A banda de les llengües nacionals, l'anglès és l'idioma més ofert tant oralment com en serveis escrits a totes les ciutats, seguit per l'alemany, el rus, el francès i el castellà. En un cert nombre de ciutats apareixen el xinès i l'àrab com una prioritat important. El català, el basc i el gal·lès són àmpliament emprats pels serveis públics al seus països/regions. Els resultats de les llengües més usades als serveis públics són bastant similars als que s'obtenen per a les llengües dels diaris.

Les llengües en els negocis

- Es van recollir dades d'un conjunt seleccionat de 484 empreses amb base a ciutats de tots els països/regions. Es van seleccionar quatre sectors: banca, hotels, constructores i supermercats. Hi havia empreses de dimensió internacional, nacional, i regional/local.
- Una quarta part de les empreses analitzades tenen activa una estratègia explícita de política lingüística i més de la meitat tenen en compte les llengües en contractar personal. Una quarta part estimula regularment la mobilitat de la plantilla per afavorir l'aprenentatge lingüístic i el desenvolupament de la consciència intercultural. Tanmateix, el 70% d'empreses no té un registre de les capacitats lingüístiques del personal, i molt poques aprofiten els programes d'aprenentatge de llengües de la UE.. Catalunya segueix aquestes tendències europees.
- Les dades indiquen que un 27% de les empreses analitzades proporcionen formació en anglès de negocis, un 14% ofereixen suport en llengua nacional per a parlants no-natius, i un 12% ho fan per a altres llengües. Són relativament poques les que tenen plans de recompensa o promoció de l'aprenentatge de llengües: l'11% diu que ho fa per a l'anglès de negocis i només un 5% per a les llengües nacionals i altres. Catalunya segueix aquestes pautes europees.
- A escala europea, quasi la meitat de les empreses usa l'anglès de negocis àmpliament al costat de la llengua nacional en les comunicacions externes, i un 30% emprava altres llengües a les seves webs. A Catalunya, el rànquing per a l'ús en publicitat i màrqueting és castellà > català > anglès, però a les webs l'anglès s'usa una mica més que el català.
- En el conjunt d'Europa, les llengües altres que l'anglès i les nacionals són l'alemany, el rus, el francès i el castellà. El català, el basc, el gallec i el gal·lès són molt usats als seus mercats. Algunes empreses valoren i donen suport al xinès, el japonès, l'àrab i el turc. A Catalunya, les altres llengües més valorades són l'alemany i el francès.

